

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نېاشد تن من مېباد بدین بوم و بر زنده یک تن مېباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Ideological

مسائل ایدئولوژیک

د عبدالحی حبیبي په اهتمام
ژباړونکي: دروېش وردگ
۱۴ فبروري ۲۰۱۸

السَّوَادُ الْعَظَمُ - ۱۴

پښتو ترجمه

تأليف: ابوالقاسم اسحاق بن محمد بن اسماعيل بن ابراهيم بن زيد حكيم سمرقندی
د ۳۷۰ هجري كال په شاه اوخوا داميرنوح ساماني په فرمان فارسي ته ترجمه شوی

څلورويشتمه مسئله

آنست: که خداوند را عزوجل صفاتست هم غضب هم رضا. ونشاید گفت: که خشم خدای عزوجل آتش است و خوشنودی وی بهشت. هرکه چنین گوید او هوادار باشد معتزلی باشد. زیرا که خشنودی و خشم ما، نه چون خشنودی و خشم خداست. زیرا که خشنودی و خشم ما را از حال بگرداند، و آن ملکی است که از حال نگردد و تغییر بران روا نباشد. زیرا که صفات مخلوقست و ما بصفات مخلوقیم، و خالق بصفات خویش قدیم. و بهشت و دوزخ مخلوقست. و چیز که مخلوق باشد صفات خدای نباشد.

داده: چی عزوجل خدای لره صفات دی هم دغضب اوهم درضا. اونه بنایی چی وویل شی: چی دخدای عزوجل خشم اور دی اوخوینی یی جنت دی. هر څوک چی داسی وایی هغه هواداره او معتزلی دی. ځکه چی زمونږ خوینی او خشم نه دخدای تعالی د خشم اوخوینی په معنی دی. ځکه چی زمونږ خوینی او خشم مونږ له حاله باسی او هغه داسی ذات دی چی له حال څخه نه گرځی او تغییر پری روا ندی. ځکه چی صفات مخلوق دی او مونږ په صفاتو سره مخلوق یو، او خالق په خپلو صفاتو سره قدیم دی. او بهشت او دوزخ مخلوق دی. او کوم شی چی مخلوق وی دخدای صفات نشی کیدای. نبینی! که بهشت را خدای عزوجل یاد کرد: يُبَشِّرُهُمْ رَبَّهُمْ بِرَحْمَةٍ مِنْهُ وَرِضْوَانٍ وَجَنَّتٍ. و دوزخ را یاد کرد و گفت: وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ. دوزخ را یاد کرد، و خشم را یاد کرد و گفت: وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ نَه بِنِي که بهشت را یاد کرد و خشنودی را یاد کرد و گفت: جَنَّتْ عَذَابُ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا. پس گفت: رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ.

نه گوری! چی بهشت عزوجل خدای یاد کر: يُبَشِّرُهُمْ رَبَّهُمْ بِرَحْمَةٍ وَرِضْوَانٍ وَجَنَّتٍ. او دوزخ یی یاد کر او وویل: وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ. دوزخ یی یاد کر او خشم یی یاد کر او وویل: وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ. نه گوری چی جنت یی

یاد کر اوخوبنی یی یاده کړه او وویل: جَنَّاۓ عَدَنِ تَجْرِي مِنَ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا. پس وویل: رَضِيََ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ.

وچای دیگر گفت: وَمَسَاكِنُ طَعْنِيَّةٌ فِي جَنَّاۓ عَدَنِ. وبهشت رایاد کرد پس گفت: وَرِضْوَانٌ مِنَ اللَّهِ أَكْبَرُ.

اوېل خای یی وېلی: وَمَسَاكِنُ طَعْنِيَّةٌ فِي جَنَّاۓ عَدَنِ. اوبهشت یی یاد کر او وویل: وَرِضْوَانٌ مِنَ اللَّهِ أَكْبَرُ.

پس خشنودی رایادکرد دلیل آمد، که خشنودی خدای عزوجل دیگر است وبهشت دیگر. نه بینی که مردی مرزن خویش را میگوید: که این فرزند ازمن نیست. به مجلس قضا مراجعت کند. مرد گواه ندارد، قاضی چهارسوگند مرد را دهد، پس بارپنجم گوید: لعنتن خدای برآن باد، اگر دروغ میگوید. بازچهار سوگند زن را دهد، بارپنجم گوید: خشم خدای برآن باد که هیچ اگر راست میگوید رواباشد؟

پس خوبنی یی یاده کړه اولیل راغی،چی دخدای عزوجلّ خوبنی بیله اودجنت خوبنی بیله ده. نه گوری چی یوه سری خپلی ماینی ته وایی: چی دافرزند زما ندی. دقضا مجلس ته مراجعت کوی. سری شاهد نلری، قاضی څلور سوگنده سری ته ورکوی، اوپنځم ځل وایی: دخدای لعنت دی وی پرهغه چی دروغ وایی. بیا څلور سوگنده بشی ته ورکوی اوپر پنځم ځل وایی چی دخدای خشم دی وی پر هغی کله ددی میره رینیتیا وایی؟

پس درست وثابت شد: که خشم خدای عزوجل دوزخ نباشد. (وخشنودی اوبهشت نباشد).

ودراین معنی حجت بسیار است، اما اینقدر کفایتست خردمند را.

پس درست او ثابت شوه: چی دخدای عزوجلّ خشم دوزخ ندی. اوخوبنی یی جنت ندی.

اوپه دی هکله ډیر دلایل شته. اما همدومره بس دی هوبنیار لره.

پینځه ویشتمه مسئله

داده چی دخدای عزوجلّ دیدار حق دی هم په کتاب او هم په خبر سره. ولی په کتاب: قَوْلُهُ تَعَالَى: لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ. زیادت دلته دخدای عزوجلّ دیداردی چی مومنان به یی وینی.(په جنت کی) دسره سترگو. ځکه چی ابوبکر صدیق رضی الله عنه وویل: داحسنی جنت دی اوزیاده دخدای عزوجلّ دیدار دی. ځکه چی بهشت پرته دخدای له دیداره خوښ ندی.

اوېل خای فرمایي: لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ. دا مزید دخدای عزوجلّ دیداردی.

اوېل خای فرمایي: وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاضِرَةٌ إِلَىٰ رَبِّهَا نَاطِرَةٌ. دلته به خدای وپیژنی پرته له چون اوچرا.

اورسول علیه الصلوة والسلام وویل: إِنَّكُمْ سَتَرُونَ رَبَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَمَا تَرَوْنَ الْقَمَرَ لَيْلَةَ الْبَدْرِ وَلَا تَضَافُونَ فِي رُؤْيَيْهِ اِى لَا تَشْكُونَ. وویل: دقیامت په ورځ به خپل خدای داسی وگوری، لکه په دنیا کی چی دڅوارلسم سپوږمى گوری بی گمانه. همداسی به خدای عزوجلّ وینی. اوبی گومان به شی چی همدا خدای عزوجلّ دی بی چون اوچرا.

نه وینی چی حق تعالی دموسی علیه السلام په کیسه کی وېلی: وَلَمَّا جَاءَ مُوسَىٰ لِمِيقَاتِنَا وَكَلَّمَهُ رَبُّهُ قَالَ: رَبِّ اَرِنِي اُنْظُرْ اِلَيْكَ، قَالَ لَنْ تَرَانِي. گفت: یاموسی! وبه نه وینی په دنیا کی، ځکه چی دنیا فانی اوته فانی، غواری دفنا په سرای کی، باقی خدای ووینی! اوسه! ترڅو دبقاء په سرای په باقی سترگو په جنت کی خپل باقی خدای ووینی!

اوابن ابی لیلی روایت کوی له صهیب رومی رضی الله عنه څخه چی، رسول علیه الصلوة والسلام وېلی: چی کله دبهشت اهل بهشت ته ننوزی، اود دوزخ اهل دوزخ ته ننوزی. منادی به یرغ وکړی: ای دجنت اهله! تاسولره دخدای عزوجلّ سره یوه وعده شته، غواری ترڅو هغه وعده پوره شی؟ دبهشت اهل به وایی: هغه وعده پوره شوی. نه بی زمونږمخونه سپین له قبره راپورته کړل؟ اونه یی زمونږ تله په نیکیو سره درنده کړه؟ مونږی له دوزخ څخه

وژغورلو اوښت ته یی ورسولو. پس ږغ به وشي چی تاسو لره د دیدار وعده ده. پس حجابونه به لیری شی ترڅو بندگان خدای عزوجل ووینی بی چونه اوبی څرنگه. پس رسول علیه الصلوة والسلام ویلی: هیڅ شی بهشتیانولره تردیداره گرانتره ندی.

اورسول وویل علیه الصلوة والسلام: چی کله دقیامت ورځ شی. حق تعالی به اولین او آخرین مخلوق سره جمع کړی پریوه ځای. پس هر قوم لره به هغه څه چی پرستش یی کړی وی مخ ته کښیږدی. پس موحدان به پاته شی. وایی به دوی ته: چی تاسو څه غواړی اوڅه باید تاسولره وی اوچاته سترگی په لاره یاست؟

وبه وایی: هغه چی په دنیا کی مو دهغی پالنه(پرستش) کاوه نه وینو؟ وبه ویل شی: چی که هغه ووینی نووبه یی پیژنی؟ وبه وایی: که مونږ پیژندونکی وگرځوی ، نووبه یی پیژنو. پس حق تعالی به تجلی وکړی. دوی به ټول په سجده شی. فرشتی به وایی: ای موحدانو! سرونه راپورته کړی چی حق تعالی ستاسو ځای بهشت وگرځاوه اوفرمایي: ترڅو ستاسو هریوه په بدل کی به یو جهود اویوترسا په اورکی واچوی، اوتاسویی جنت ته داخل کړی.

حسن بصری رحمه الله علیه فرمایي: که بندگان پوه شی چی دوی به دقیامت په ورځ خدای عزوجل ونه وینی. نوزرونه به یی پاڅه شی په دنیا کی، اوعیش اوژوند به ورباندی تریخ شی.

اویحیی بن معاذ رضی الله عنه وایی: الهی! ورځ ښه نه تیریری مگر ستا په طاعت سره، اوشپه ښه نه تیریری مگر ستا په مناجاتو، اودنیا نه تیریری، مگر ستا په ذکر اوعقبی نه تیریری مگر ستا په عفو، او په بهشت کی به خوبنی نه وی مگر ستا په دیدار.

پس په همدی آیاتو اواخبارو سره دلیل دی چی دخدای تعالی دیدار حق دی دقیامت په ورځ. اوهرڅوک چی وایی چی نه یی وینی؟ هغه جهنمی دی اومعتزلی.

همدومره بس دی هوښیار لره.